

תלמידות מורות ומה שביניהן

חמדה סיינה

אוכלוסיית היעד: תלמידות כיתות ט'–י"ב | מספר המשתתפות המומלץ: 20 | זמן: שני שיעורים
ציוד נדרש: מחשב, מקרן, מסך ורמקולים.

רציונל

"הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלהיך" (מיכה ו, ח). הנביא מיכה קושר את מושג הצניעות לערכים נשגבים של עשיית משפט וחסד. השיח על צניעות לא תמיד פשוט בדור הזה. כאנשי חינוך, אנו רוצים להנחיל לתלמידינו ערכים נשגבים של צניעות, ולפעמים אנו מגלים שהשיח מתמקד ב"מספר הסנטימטרים" של הבגדים, ויש היבטים חשובים שאינם זוכים להעמקה הראויה. המתח סביב מושג הצניעות מתקיים במיוחד בתהליך החינוכי של בנות במוסדות החינוך ובבית. ולכן סדנה זו מוקדשת לשיח עם תלמידות.

בסדנה ננסה לגשר מעט על הפער שאולי קיים בין זווית הראייה של התלמידות על הצניעות לזווית הראייה של הצוות החינוכי, וננסה להציג לבנות מבט רחב יותר על הנושא.

מטרות

- יצירת שיח מקרב וכן בין התלמידות לצוות המורים בנושא הצניעות;
- הרחבת זווית ההסתכלות של התלמידות על ערך הצניעות.

מהלך ההפעלה

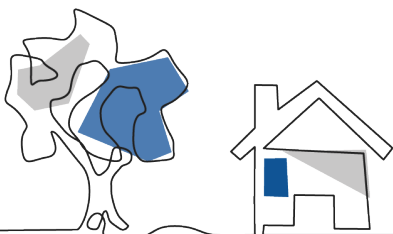
שלב ראשון

נצפה יחד בסרטון: "מילים על חינוך", שיצרו תלמידות באולפנת "רעות" בפתח תקווה (אפשר למצוא את הסרטון במרשתת).
בסרטון הבנות מתלוננות על המורות שלהן, שמתמקדות באורך החצאיות שהן לובשות, ולא בפנימיות שלהן.

שאלות לדיון בעקבות הצפייה

(אם השיעור מתקיים ב'זום' ניתן להיעזר בלוח השיתופי פאדלט [Padlet], והבנות תוכלנה לשתף את חברותיהן בתשובות שלהן.)

- * האם אתן מזדהות עם דברי התלמידות? ספרו מדוע כן או מדוע לא.
- * מה המסר שהן רוצות להעביר למורות שלהן?
- * האם אתן כתלמידה היית רוצה להוסיף שורות משלך למה שאומרות הבנות?
- * האם לדעתכן יש משמעות לקוד לבוש במקומות שונים (בית כנסת, כנסת ישראל, בית משפט, בית הספר)?
- * מדוע לדעתכן קובעים קוד לבוש בבית הספר?
- * האם קוד זה סותר לדעתכן את ההבטחה פנימה לתוך לב התלמידה? תנו דוגמה.
- * אילו היית מורה של תלמידות אלו, מה היית עונה להן?

שלב שני

נצפה בסרטון: "עוד מילים על חינוך – גם למחנכות יש מה לומר", שהפיק הצוות החינוכי באולפנת "רעות" בתגובה על הסרטון שיצרו הבנות (גם אותו תוכלו למצוא במרשתת).

שאלות לדיון

- ← האם אתן מזדהות עם דברי המורות?
- ← מה המסר שהן רוצות להעביר לתלמידות שלהן?
- ← האם יש חשיבות בקביעת כללים ברורים (הגדרות וגבולות) בעניין קוד הלבוש? מה הקוד מחדד לנו?
- ← באילו תחומים נוספים – במסגרת בית הספר ובהיים בכלל – מגדירים כללים וגבולות? מה המטרה שלהם?
- ← האם אתן מסכימות שהצבת גבולות מצד המחנכות מעידה בהכרח שהן אינן רואות את הצדדים הפנימיים של הבנות?
- ← הסבירו את הביטוי "לא מוותרת לך – לא מוותרת עליך".

שלב שלישי

(אם השיעור מתקיים בזום' ננסח שאלת סקר ועוד לפני השיעור נשלח לבנות קישור ונבקש מהן לבחור תשובה אחת מן השתיים המוצעות בעקבותיה. השאלה: מה לדעתכן יחס היהדות לערך היופי?; התשובות: (א) היהדות רואה ביופי ערך; (ב) היהדות אינה מייחסת חשיבות ליופי.)

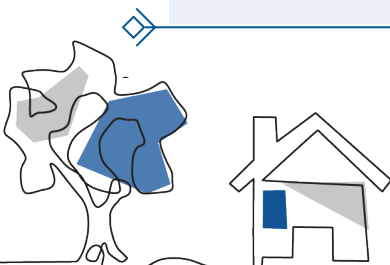
שלב זה מרחיב את השיח שהתקיים בין התלמידות למורה.

תוספת אפשרית

למעוניינות – אפשר להוסיף לימוד ממקורות. נקרין מקורות שונים (להלן, במסגרות) העוסקים ביופי ובמשמעותו ביהדות. היהדות רואה ביופי ערך. בית המקדש היה בניין יפה ומרשים, וכך גם ירושלים ומלך ישראל. אנו מצווים לקחת אתרוג מהודר ונאה, ולהדר במצוות.

שמות טו, ב
”זה אלי ואניוהו”

תלמוד בבלי, שבת קלג ע”ב
התנאה לפניו במצוות

ישעיהו לג, יז

"מִלֶּדֶד בְּנִפְיוֹ תִּחְזֶנָה עֵינֶיךָ תִּרְאֶנָה אֶרֶץ מִרְחָקִים"

תלמוד בבלי, בבא בתרא ד ע"א

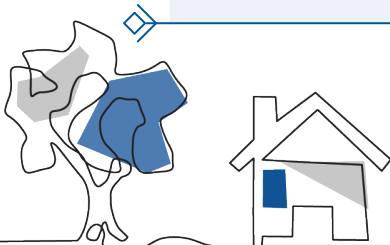
מי שלא ראה בנין הורדוס, לא ראה בנין נאה מימיו.

מסכתות קטנות מסכת סופרים פרק ג

חייב אדם לעשות ציצית נאה, ומזוזה נאה, ולכתוב לו ספר תורה נאה, בדיו נאה, בקולמוס נאה, ובלבלרין נאון, ובקלפים נאון, ועורות צבועין, ויעטפנו בשיראים נאון, שנאמר זה אלי ואנוהו, עשה לפניו מצות נאות.

ליקוטי מוהר"ן תנינא א

פי אף על פי שאנו מוצאים מקומות שהיה בהם השקראת השכינה, כגון בבית המקדש, אין הפונה, חס ושלום, שנתצמצם (הכתיב במקור) שם אלקותו יתברך, חס ושלום, כמו שאמר שלמה (מלכים א ח) "הנה השמים ושמי השמים לא יכללוך, אף פי הפית הזה" וכו'. רק מחמת שהיה שם דברים נאים, פי בבית המקדש היה ציורא דעבדא דבראשית וציורא דגן עדן (עין בהקדמת התקונים), על כן המשיך לשם קדשתו יתברך, אבל הוא יתברך אין העולם מקומו, רק הוא מקומו של עולם, ועל כן הוא יתברך יכול לעשות ראש השנה, שהוא יום הדין, פי הוא מקום: אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו. פי הוא מקומו של עולם כנ"ל, וזה בחינת (תהלים צ"ג): "לביתך נאווה קדש, ה' לארץ ימים". הגנו שהשם יתברך המשיך רק קדשתו לבית המקדש מחמת שהיו שם דברים נאים.

תלמוד בבלי, קידושין מט ע"ב
עשרה קבין של יופי ירדו לעולם, תשעה נטלה ירושלים ואחד כל העולם כולו.
ואין לך יופי כיופייה של ירושלים.

סיכום

בשיעור זה ניסינו לפתח שיח מקרב בין התלמידות למחנכת הכיתה וגם הסתכלות רחבה על נושא הצניעות. הקשבה, שיח הדדי ושיתוף ברגשות ובמחשבות מאפשרים להרחיב את זווית ההסתכלות על ערך זה כחלק מעולמן של התלמידות.

